

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی)

دانشکده پرستاری و مامایی

گروه پرستاری سلامت جامعه

نام درس: اقتصاد و پرستاری / شماره درس: ۱۴۱۰۵۹۱۱۰

تعداد و نوع واحد: ۱ واحد نظری

پیشنیاز: ندارد

رشته تحصیلی: پرستاری سلامت جامعه

مقطع تحصیلی دانشجویان: ارشد پرستاری

نیمسال تحصیلی: اول ۹۸-۹۹

محل برگزاری: دانشکده پرستاری مامایی تبریز

محل ارائه درس: کلاس ۵

روز تشکیل کلاس: چهارشنبه ها ساعت ۱۶-۱۴

نام مدرس: دکتر محمد حسن صاحبی حق

هدف کلی درس: این درس به معرفی مفاهیم پایه و اساسی اقتصاد و روش‌هایی می‌پردازد که با کمک آنها می‌توان از مفاهیم اقتصادی در اداره و اصلاح نظام سلامت استفاده کرد.

اهداف میانی درس: با توجه به سرفصل‌های درسی در جدول زیر آمده است.

اهداف رفتاری درسی: متناسب با اهداف میانی در جدول ذیل آمده است.

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطة اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطة	بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزش یابی
۱	دکتر صاحبی حق	۹۸/۹/۶	تعریف و مفاهیم اقتصاد سلامت عرضه و تقاضا در نظام سلامت	۱. تاریخچه اقتصاد بهداشت را در سه سطر توضیح دهد؛ ۲. علم اقتصاد را از نظر کینز، مارکس و اسمیت تعریف کرده و نتیجه گیری کلی را در دو سطر بنویسد؛ ۳. تقاضا و عرضه را در سه سطر تعریف نموده و قانون عرضه و تقاضا را در ۴ سطر بنویسد؛ ۴. اقتصاد خرد و کلان را در شش سطر توضیح دهد؛ ۵. انواع هزینه ها را در چهار سطر توضیح دهد؛ ۶. اقتصاد بهداشت را در سه سطر تعریف نماید؛ ۷. عوامل موثر در تقاضای مردم برای مراقبتهای بهداشتی درمانی را در چهار خط توضیح دهد؛ ۸. عوامل موثر در عرضه خدمات بهداشتی درمانی را در سه سطر توضیح دهد؛ ۹. منظور از حد مطلوب تامین مالی را در دو سطر توضیح دهد؛	دانش و درک	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئو پروژکتور و وایت برد	۹۰	حضور به موقع در کلاس، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطة اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه ارزش یابی	
				<p>۱۰. ویژگیهای یک سیستم مطلوب و صحیح تامین مالی را در چهار سطر توضیح دهد؛</p> <p>۱۱. عرضه کنندگان خدمات در ایران را نام برده و شش سطر توضیح دهد؛</p> <p>۱۲. عوامل موثر در تعادل عرضه و تقاضا در بهداشت و درمان را نام برده و در شش سطر توضیح دهد؛</p> <p>۱۳. تولید را در یک سطر تعریف نموده و منابع تولید را نام ببرد؛</p> <p>۱۴. هزینه تولید را در سه سطر توضیح دهد؛</p> <p>۱۵. فصول چهارگانه بودجه را معرفی نموده و در پنج سطر توضیح دهد.</p>								
۲	دکتر صاحبی حق	۹۸/۹/۱۳	<p>اولویت بندی نیازهای جامعه کارآفرینی و بازاریابی در خدمات سلامت جامعه</p>	<p>۱. تاثیر متقابل اقتصاد و بهداشت را در ده سطر توضیح دهد؛</p> <p>۲. اقتصاد سنجی را در یک سطر تعریف نموده و نحوه اولویت بندی نیازهای سلامت جامعه را در پنج سطر توضیح</p>	دانش و درک	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپروژکتور و وایت برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطة اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه ارزش یابی	
				دهد: ۳. تقسیم بندی هزینه های بهداشتی را نوشته و در شش سطر توضیح دهد؛ ۴. کارآفرینی را تعریف کرده و مفهوم آن را در سه سطر توضیح دهد؛ ۵. سه کار برجسته کارآفرین را نام ببرد؛ ۶. از خصوصیات فرد کارآفرین دست کم شش مورد نام برده و در دوازده سطر توضیح دهد؛ ۷. جایگاه کارآفرینی را در جامعه و بصورت اختصاصی در پرستاری سلامت جامعه در ده سطر توضیح دهد؛ ۸. بازاریابی را تعریف کرده و در سه سطر توضیح دهد.								
۳	دکتر صاحبی حق	۹۸/۹/۲۰	مفاهیم برابری و عدالت روش ها و مدل های تخصیص منابع	۱. نقش عدالت را در داوم و بقاء سیستم ها در ۵ سطر توضیح دهد؛ ۲. دیدگاههای رایج به مفهوم عدالت و مساوات را در شش سطر توضیح دهد؛ ۳. مفهوم عدالت Equity و	دانش و درک	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو ژکتور و وایت برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطة اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه ارزش یابی	
				<p>مساوات Equality را در چهار سطر توضیح دهد؛</p> <p>۴. مفهوم عدالت در نظام سلامت را در ده سطر بحث نماید؛</p> <p>۵. مفهوم عدالت در تامین مالی نظام سلامت را در پنج سطر توضیح دهد؛</p> <p>۶. تخصیص منابع را در یک سطر تعریف نماید؛</p> <p>۷. ضرورت توجه به بحث تخصیص منابع را در پنج سطر توضیح دهد؛</p> <p>۸. تخصیص منابع را از دو دیدگاه اخلاقی و اقتصادی در شش سطر توضیح دهد؛</p> <p>۹. انواع محدودیت منابع را در سه سطر توضیح دهد؛</p> <p>۱۰. چالش های تامین عادلانه منابع سلامت را در هشت سطر توضیح دهد.</p>								
۴	دکتر صاحبی حق	۹۸/۹/۲۷	روشهای پرداخت و تامین مالی در نظام سلامت جامعه بیمه ها، تامین	۱. تامین مالی مراقبتهای سلامت را در یک سطر تعریف نماید؛ ۲. سه روش حاکم بر تامین	دانش و درک و تجزیه و تحلیل	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپروژ کتور و وایت برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، شرکت فعال در کلاس و	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای	

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه ارزش یابی	
			اجتماعی و تامین از بودجه عمومی	مالی نظام های سلامت دنیا را نام ببرد؛ ۳. چهار روش عمده تامین مالی را نام ببرد؛ ۴. منابع تامین مالی در نظام سلامت ایران را نام ببرد؛ ۵. چهار مورد از متغیرهای موثر در انتخاب یک نظام تامین مالی را نام برده و در شش سطر توضیح دهد؛ ۶. نقاط قوت و ضعف تامین مالی کشور ایران را در شش سطر بحث نماید.							مشارکت در بحث (و پایانی)	
۵	دکتر صاحبی حق	۹۸/۱۰/۴	مشکلات اقتصاد سلامت، چالشها در اقتصاد سلامت	۱. نقش نظام عرضه خدمات سلامت در تامین سلامت را تشریح نماید؛ ۲. چهار شرط توسعه نظام ارائه خدمات سلامت با پشتوانه اقتصادی خوب را در پنج سطر توضیح دهد؛ ۳. سه دلیل رشد هزینه های نظام سلامت را نام برده و در شش سطر توضیح دهد؛ ۴. چالش های اقتصاد سلامت ایران را در ده سطر توضیح دهد؛	دانش و درک	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو ژکتور و وایت برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه ارزش یابی	
				<p>۵. اجزاء نظام تحول سلامت را نام ببرد،</p> <p>۶. پنج مورد از چالش های نظام تحول سلامت را نام برده و در ده سطر توضیح دهد؛</p> <p>۷. راهکارهای مقابله با چالش های نظام تحول سلامت را در ده سطر تشریح نماید؛</p> <p>۸. چالش های اقتصادی ناشی از تغییرات جمعیتی را در ده سطر توضیح دهد؛</p> <p>۹. چالش های اقتصادی ناشی از افزایش بیماری های مزمن را در ده سطر توضیح دهد.</p>								
۶	دکتر صاحبی حق	۹۶/۱۰/۴	اقتصاد سلامت در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه	<p>۱. از سایت سازمان بهداشت جهانی سه کشور با بالاترین شاخص های بهداشتی، سه کشور با بدترین شاخص های بهداشتی و سه کشور با شاخص های بهداشتی متوسط را انتخاب نموده و آنها را از نظر شاخص های سلامتی مقایسه نموده و در یک جدول گزارش نماید؛</p> <p>۲. کشورهای فوق الذکر را از نظر شاخص های اقتصادی و</p>	دانش و درک و تجزیه و تحلیل و کاربرد و ترکیب و ارزشیابی	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئو پروژکتور و وایت برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطة اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزش یابی	
				اجتماعی با یکدیگر مقایسه نموده و نتیجه را در یک جدول گزارش نماید، ۳. ارتباط بین شاخص های سلامتی را با شاخص های اقتصادی - اجتماعی تشریح نماید؛ ۴. در پنج سطر استدلال نماید که چرا صرف افزایش هزینه ها منجر به بهبود مراقبتهای سلامت نمی گردد.								
۷	دکتر صاحبی حق	۹۸/۱۰/۱۱	آنالیز هزینه- فایده (CBA: Cost-Benefit Analysis) آنالیز هزینه- اثربخشی (CEA: Cost- Effectiveness Analysis)	۱. هزینه های بخش خصوصی و دولتی را در چهار سطر توضیح دهد؛ ۲. نحوه برآورد هزینه های بخش خصوصی را در هفت سطر توضیح دهد؛ ۳. دلیل بحث انگیز بودن برآورد هزینه‌های بهداشتی را در دو سطر توضیح دهد؛ ۴. نحوه برآورد هزینه های دولتی را در چهار سطر توضیح دهد؛ ۵. بهترین نقطه آغاز تجزیه و تحلیل هزینه های سلامت را	دانش و درک و تجزیه و تحلیل	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی وایت‌برد،	ویدئوپرو ژکتور و وایت‌برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، شرکت‌فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)	

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزش یابی
				<p>بیان کند؛</p> <p>۶. انواع روش‌های تجزیه و تحلیل هزینه‌ها را در هفت مورد بنویسد؛</p> <p>۷. آنالیز هزینه - فایده را در ده سطر توضیح دهد؛</p> <p>۸. سه منفعت مورد انتظار از هزینه سلامت را در شش سطر توضیح دهد؛</p> <p>۹. آنالیز هزینه - اثربخشی را در هفت سطر توضیح دهد.</p>							
۸	دکتر صاحبی حق	۹۸/۱۰/۱۱	درآمد پرسنل پزشکی و هزینه های بیمارستانی	<p>۱. منابع درآمدی نظام سلامت ایران و سه کشور اول بالاترین شاخص‌های سلامت را مشخص نماید؛</p> <p>۲. توزیع هزینه‌های حوزه سلامت در ایران و سه کشور فوق‌الذکر را بر اساس فصول چهارگانه بودجه با یکدیگر مقایسه نماید.</p>	دانش و درک و تجزیه و تحلیل و کاربرد و ارزشیاب ی	۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی وایت‌برد،	ویدئوپرو ژکتور و وایت‌برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، شرکت‌فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)

شیوه ارزیابی دانشجو:

الف) کنفرانس دانشجویی ۴ نمره (محتوی خوب ۳ نمره، ارائه خوب ۱ نمره، اشکالات املائی و انشایی ۰/۵ - نمره)

نکاتی در مورد تهیه اسلایدها:

۱. اسلایدها در زمینه روشن با فونت های تیره تهیه شود؛
۲. عناوین با فونت B Titr 28 و مطالب داخل اسلاید با فونت B Kodak 28 نوشته شود،
۳. حاشیه مطالب تراز شود؛
۴. تا حد امکان از نمودار و تصویر نیز استفاده شود؛
۵. از نوشتن کامل مطلب در اسلاید اجتناب شود، مطالب مهم نوشته شود و دانشجو به زبان خود آنها را توضیح دهد. از روخوانی اسلایدها اکیداً اجتناب شود؛
۶. مطالب کامل کنفرانس با ذکر رفرانس هر پاراگراف جداگانه در یک فایل Word ارائه شود؛
۷. حداکثر میزان استفاده از کنفرانس های دانشجویان سالهای قبل ۲۵ درصد می باشد و بیش از آن تقلب محسوب می شود؛
۸. حداقل ۲۵ درصد رفرانس های مورد استفاده باید انگلیسی باشد؛
۹. از آوردن تکراری اسلایدهای همان جلسه یا جلسات قبل اجتناب شود. در صورت لزوم ضروری است بالای اسلاید به تکراری بودن آن اشاره شود و به هنگام ارائه از صرف وقت زیاد روی این دسته از اسلایدها اجتناب شود؛
۱۰. مدت ارائه کنفرانس ها حداکثر یک ساعت خواهد بود برای رعایت این وقت توصیه می شود کنفرانس حداکثر در ۳۰ اسلاید تهیه شود و برای ارائه آنها حداکثر ۴۵ دقیقه وقت در نظر گرفته شود و ۱۵ دقیقه وقت برای پاسخگویی به سوالات دانشجویان خالی گذاشته شود؛
۱۱. ضروری است دانشجو یک هفته قبل از زمان ارائه خود فایل پاورپوینت و ورد را به اینجانب ارائه نماید.

نکته بسیار مهم: از پذیرش فلش مموری معذوریم لذا ضروری است دانشجو کلیه تکالیف خود را ایمیل نماید و در ارسال کلیه فایل های الکترونیکی ضروری است الگوی زیر را در نام گذاری فایل ها رعایت نماید:

نام گذاری فایل باید به زبان انگلیسی باشد و دارای ساختار زیر باشد:

Complete Date + Student name + Subject

مثال : 960704 Sahebi relation of culture and economic

چنانچه دانشجو پاورپوینت های خود را تغییر داده و مجدد به اینجانب ارسال می نماید ضروری است تاریخ ارسال جدید را روی نام فایل بنویسد؛

کلیه فایل هایی که خارج از این قاعده به اینجانب ارسال شود حذف گردیده و حکم عدم ارسال را خواهد داشت؛

ضروری است دانشجو سابقه ایمیل کلیه فایل های ارسالی خود را تا ثبت نهایی نمره درس در برنامه سما روی اکانت خود حفظ نماید.

ب) امتحان پایان ترم ۱۶ نمره (۸ نمره از مطالب و بحث های سرکلاس بصورت تشریحی / ۸ نمره از مطالب کتاب اقتصاد سلامت دکتر حاجی زاده رفرانس ۵ بصورت تستی).

منابع اصلی درس (معرفی شده از شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی):

- 1- Folland, S. Goodman A.C & Santo M. (Last Edition) the Economics of Health and Health Care, Pearson Prentice-Hall, New Jersey, (Last edition),
- 2- Mc Pake. B. Kumaranayake L. and Normand, C. Health Economics in International Perspective. Taylor Francis. (Last Edition)

سایر منابع:

- ۱- صباغ کرمانی، مجید. اقتصاد سلامت. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۹۰
- ۲- آصف زاده، سعید. اقتصاد بهداشت. تهران: شرکت نشر دانش امروز، ۱۳۷۱.
- ۳- آصف زاده، سعید. مبانی اقتصاد بهداشت و درمان. قزوین: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی قزوین ۱۳۹۲
- ۴- ایمانی، علی و علی جنتی و مینا گلستانی. مبانی ارزیابی های اقتصادی در نظام سلامت. تبریز: انتشارات الویت، ۱۳۹۳
- ۵- حاجی زاده، محمد. اقتصاد سلامت. تهران: نشر جامعه نگر، ۱۳۹۴.
- ۶- دشمن گیر، لیلا و علی فخری. پوشش همگانی سلامت و تصمیم سیاستی برای گسترش آن. تهران: انتشارات آینده پژوه، ۱۳۹۳
- ۷- سعید آصف زاده و عزیز رضاپور. برنامه ریزی بهداشت و درمان. قزوین: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی قزوین، ۱۳۹۲
- ۸- باقری لنکرانی، کامران و همکاران. به داشت بهداشت: دانش و تجارب مدیران ارشد و خبرگان در روند توسعه بکه های بهداشتی ایران. تهران: انتشارات خسروی ۱۳۹۳
- ۹- خسروی، عبدالرسول و خدیجه احمد زاده و زیبا احمد زاده. توسعه سواد سلامت. بوشهر: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، ۱۳۹۳
- ۱۰- موریس، استفان و نانسی دولین و دیوید پارکین تحلیل اقتصادی خدمات درمان ۱ و ۲. ترجمه مسلم بمان پور گراشی. تهران، پژوهشکده بیمه، ۱۳۹۲.
- ۱۱- گتزن توماس ای. اقتصاد سلامت: اصول و جریان منابع. مترجمین نکویی مقدم، امیرسلیمانی و بهرامی.
- 12- McIntyre, Di and Gavin Mooney, the economics of health equity. New York: Cambridge University press, 2007